

Inhoudsopgave

Dankwoord	5
Lijst van gebruikte Afkortingen	9
Lijst van figuren	15
Lijst van tabellen	16
1. Algemene inleiding	19
1.1. Inspiraties voor het onderzoek	24
1.2. Praktische relevantie van het onderzoek	27
1.3. Theoretisch, wetenschappelijk belang van het onderzoek	30
1.4. Energie als metafoor	34
1.5. Verkenning op de centrale thema's binnen het onderzoek	41
1.6. Centrale vraagstelling	46
1.7. Opzet van het onderzoek en proefschrift in hoofdlijnen	47
1.8. Onderzoeksmodel bij het onderzoek naar teamenergie	49
1.9. Afbakening van het onderzoek	51
1.10. Gebruik van onderzoeksstromingen	53
2. Onderzoeksopzet	59
2.1. Inleiding	61
2.2. Benadering bij het onderzoek	62
2.3. Ontwerp van het onderzoek	65
2.4. Multiple Case Study	66
2.5. Actie onderzoek	67
2.6. Survey Feedback	70
2.7. Analysetechnieken	71
2.8. Kritieken, betrouwbaarheid en geldigheid bij het onderzoeksontwerp	72
2.9. Verantwoording en verloop van het onderzoek	85
3. Centraal begrip I: Teams	101
3.1. Introductie	103
3.2. Teams nader bekeken	105
3.3. Teams binnen het onderzoek	110
4. Centraal begrip II: Omgeving	113
4.1. Omgeving: objectieve beschrijving en subjectieve waardering	115
4.2. Energie als onderdeel van de wisselwerking met de omgeving	117
4.3. Omgeving: extern, intern	118

4.4.	De omgeving binnen het onderzoek	120
5.	Kernbegrip I: Interventies	123
5.1.	Positive Organizational Scholarship	125
5.2.	Aandacht voor positieve interventies	127
5.3.	POS binnen het onderzoek	128
5.4.	Interventies, POS en teamenergie	131
5.5.	Categorisering interventies t.b.v. het onderzoek	140
6.	Kernbegrip II: Teamenergie	143
6.1.	Introductie	145
6.2.	Waarom is energie, individueel of collectief van belang?	146
6.3.	Omschrijvingen van het begrip energie	148
6.4.	Individuele energie	149
6.5.	Collectieve energie	153
6.6.	Energie: een overzicht	157
6.7.	Positionering collectieve energie	161
6.8.	Teamenergie omschreven	170
7.	Team, interventies, omgeving en energie bij elkaar gebracht	181
7.1.	Inleiding	183
7.2.	Centraal begrip I: Team(s)	183
7.3.	Centraal begrip II: Omgeving	184
7.4.	Kernbegrip I: Interventie	185
7.5.	Kernbegrip II: Teamenergie	185
7.6.	Onderzoeksagenda: Op welke wijze is teamenergie te beïnvloeden?	188
8.	Constructie van meetinstrumenten	193
8.1.	Introductie	195
8.2.	Metten van ervaren teamenergie: survey	196
8.3.	Multilevel perspectief: individuele scores en meten van gemeenschappelijke percepties	200
8.4.	Optreden van case contaminatie	203
8.5.	Metten van teamenergie als eendimensionaal concept	203
8.6.	Metten van de onafhankelijke variabelen: Interventies, gebeurtenissen en besluiten	204

8.7.	Controlevariabelen	211
9.	Onderzoeksdata	215
9.1.	Onderzoeksdata aangaande de deelnemende teams	217
9.2.	Onderzoeksdata aangaande interventies, gebeurtenissen en besluiten	220
10.	Clusteranalyse: groeperen van teams	227
10.1.	Het bepalen van het aantal energieclusters	229
10.2.	Toedeling aan de energieclusters	234
10.3.	Omvang teammutaties en waarden mutaties en energiepatronen	236
10.4.	Conclusies clusteranalyse en patroonidentificatie	241
11.	Teamenergie en interventies: op zoek naar verbanden	245
11.1.	Introductie	247
11.2.	Regressie analyse Type Interventies	250
11.3.	Regressie analyse Manier van interveniëren	266
11.4.	Regressie analyse Niveau van interveniëren	276
11.5.	Samenvatting en beschouwing resultaten regressieanalyse	279
11.6.	Mogelijke verklaringen bij de uitkomsten	285
11.7.	Kwalitatieve analyses: contrasterende cases	292
11.8.	Samenvatting kwalitatieve analyse	323
11.9.	Tot slot	325
12.	Conclusies uit het onderzoek	337
12.1.	Introductie	339
12.2.	Wat is teamenergie?	340
12.3.	Beantwoording van de deelvragen	341
12.4.	De centrale onderzoeksvraag: Op welke wijze is teamenergie te beïnvloeden?	344
13.	Discussie en reflectie	351
13.1.	Introductie	353
13.2.	Reflectie op de onderzoeksopzet	354
13.3.	Reflectie op de onderzoeksresultaten	358
13.4.	Reflectie op de rol van onderzoeker	362
13.5.	Kanttekeningen bij het onderzoek	364

13.6.	Onderzoeksresultaten: Betekenis voor verander- en interventiekunde	369
13.7.	Suggesties voor verder onderzoek	372
13.8.	Ter afsluiting	373
14.	Naar een Theorie: Beïnvloeding van teamenergie	375
14.1.	Introductie	377
14.2.	Gebruik van concepten en constructen bij theorie over beïnvloeding teamenergie	379
14.3.	Gebruik van uitkomsten uit het onderzoek	386
14.4.	Aannames bij een interventietheorie	388
14.5.	Beschrijven van de energieclusters; een handelingsperspectief	399
14.6.	Outline voor een interventietheorie voor teamenergie	414
	Samenvatting	421
	Summary	437
	Literatuur	451
	Bijlagen	469

Lijst van figuren

Figuur 1	Energievormen volgens Bruch en Vogel (2011).	38
Figuur 2	Opzet van dit proefschrift.	48
Figuur 3	Globaal model bij het onderzoek naar teamenergie.	50
Figuur 4	Classificatie casebeschrijvingen.	76
Figuur 5	Stappen in het onderzoek naar teamenergie.	87
Figuur 6	Dimensies van individuele energie volgens Schiuma et al.	146
Figuur 7	Overzicht van dimensies bij begrip energie.	157
Figuur 8	Positionering collectieve energie t.o.v. gerelateerde constructen.	168
Figuur 9	Energiematrix volgens Bruch & Vogel (2011).	175
Figuur 10	Ontstaan en onderhouden van teamenergie.	186
Figuur 11	Vier vormen van teamenergie bij het onderzoek.	188
Figuur 12	Verdeling IGB's over de onderzoeksperiode.	221
Figuur 13	Aantal interventies naar type tijdens onderzoeksperiode.	223
Figuur 14	Energiewaarden bij een 3-clusterindeling (0-meting).	230
Figuur 15	Energiewaarden bij een 6-clusterindeling.	231
Figuur 16	Grafische weergave energiewaarden per energiecluster (8-energieclusters).	233
Figuur 17	Mutaties tussen de energieclusters tussen 2 metingen.	237
Figuur 18	Energieclusters gegroepeerd en energieroutes.	238
Figuur 19	Verdeling residuen bij regressie analyse Type Interventies	251
Figuur 20	Homoscedasticiteit bij regressie analyse Type Interventie	252
Figuur 21	Verband tussen verandering teamenergie en IGB's.	261
Figuur 22	Verdeling residuen bij regressie analyse 'manier van interveniëren.	268
Figuur 23	Homoscedasticiteit bij regressie analyse 'manier van interveniëren'.	268
Figuur 24	Gevolgen voor teamgedrag volgens Bandura tussen zelfbeeld en beoordeling van de prestatie.	380
Figuur 25	Typen van cognitieve overeenstemming binnen teams volgens Healey et al.	385
Figuur 26	Naamgeving energieclusters.	401
Figuur 27	Basis model voor beïnvloeding van teamenergie.	415
Figuur 28	Bijdrage van sociale teamprestaties aan functionele teamprestaties.	416
Figuur 29	Vier vormen van teamenergie bij het onderzoek.	424
Figuur 30	Migratie van teams binnen en tussen groepen en energieclusters.	427
Figuur 31	Reeks voor ontwikkeling van teamenergie (tegen de klok in).	432

Lijst van tabellen

Tabel 1	Gebruik begrippen en metafoor.	40
Tabel 2	Overzicht aantal deelnemende teams aan het onderzoek.	88
Tabel 3	Kenmerken van effectief teamwerk geordend naar functionele en sociale prestaties.	105
Tabel 4	Overzicht Cronbach's Alpha bij vragenlijst teamenergie.	198
Tabel 5	Overzicht onafhankelijke variabelen binnen het onderzoek.	206
Tabel 6	Regressie controlevariabelen met teamenergie als afhankelijke variabele.	212
Tabel 7	Aantal deelnemende teams per meting.	217
Tabel 8	Relatie aantal medewerkers en aantal keer vragenlijst ingevuld.	218
Tabel 9	Overzicht verdeling respondenten naar leeftijd.	219
Tabel 10	Overzicht respons per deelnemende organisatie.	219
Tabel 11	Overzicht perioden van onderzoek.	220
Tabel 12	Aantal teams meegenomen in de analyse.	220
Tabel 13	Frequentietabel besluiten en niet genomen besluiten.	222
Tabel 14	Gemiddeld aantal keren dat een interventie is toegepast tussen 0- en 1-meting.	223
Tabel 15	Verdeling manier van toepassen van interventies.	224
Tabel 16	Correlatiecoëfficiënten bij 1 energiecluster.	230
Tabel 17	Correlatiecoëfficiënten bij 8 energieclusters.	231
Tabel 18	Mutaties energieclusters tussen 2 metingen.	235
Tabel 19	Totaal aantal mutaties tussen energieclusters.	236
Tabel 20	Mutaties tussen de energieclusters tijdens het onderzoek.	240
Tabel 21	Model Samenvatting Regressie Type Interventies	251
Tabel 22	Correlatiecoëfficiënten regressie Type Interventies	255
Tabel 23	Regressie coëfficiënten Type Interventies	257
Tabel 24	Regressie coëfficiënten Totaal Interventies	259
Tabel 25	Regressie coëfficiënten bij totaal interventies, gebeurtenissen en besluiten.	260
Tabel 26	Frequentietabel regressie analyse Systeeminterventies en I:rest.	262
Tabel 27	Regressie coëfficiënten systeeminterventies en I:rest.	262
Tabel 28	Frequentietabel regressie analyse met systeeminterventies als proportie.	263

Tabel 29	Regressie coëfficiënten systeeminterventies als proportie.	264
Tabel 30	Frequentietabel ‘manier van interveniëren’.	267
Tabel 31	Model Samenvatting regressie analyse ‘manier van interveniëren’.	267
Tabel 32	Correlatietabel regressie analyse ‘manier van interveniëren’.	270
Tabel 33	Regressie coëfficiënten bij ‘manier van interveniëren’.	272
Tabel 34	Frequentietabel regressie geel-geel/blauwe-blauwe wijze van interveniëren.	273
Tabel 35	Regressie coëfficiënten bij regressie geel-geel/blauw-blauw.	274
Tabel 36	Frequentietabel geel-geel/blauwe-blauwe wijze van interveniëren als proportie.	274
Tabel 37	Regressie coëfficiënten bij geel-geel/blauw-blauwe wijze van interveniëren als proportie	275
Tabel 38	Correlatietabel bij regressie niveau van interveniëren.	277
Tabel 39	Regressie coëfficiënten niveau van interveniëren.	278
Tabel 40	Overzicht uitgevoerde regressie analyses.	291
Tabel 41	Teams gerangschikt naar energiesprong	293
Tabel 42	Mate van aansluiten van resultaten kwalitatieve analyse bij regressieanalyse.	327
Tabel 43	Relatie regressieanalyse en kwalitatieve analyse.	330
Tabel 43	Relatie regressieanalyse en kwalitatieve analyse.	331
Tabel 44	Waarden energievormen bij de energieclusters.	400